

הכניסו כתובת דואר

ליחצו על מנת להירשם

שבוע הספר –

9
Shares

4

סקירות והמלצות על ספרים

לה סניורה

פורסם בתאריך 15 ביוני 2014 מאת גדי

סקירה על ספרה של נעמי קרן לה סניורה. הספר לה סניורה עוסק בדמותה המיוחדת של דונה גרציאה נשיא, שבגיל 26 התאלמנה מבעלה וגילתה שהיא אחראית לאחת מחברות העסקים הגדולות ביותר בעולם של המאה ה-16. מעט שנים אחר כך נפטר גם גיסה והיא הייתה הבעלים היחידים של עסק הענדי ואחת הנשים העשירות בעולם. משפחתה הייתה משפחה של יהודים שעזבו את ספרד בזמן הגירוש של 1492 לפורטוגל אולם גם שם נאלצו להמיר את דתם. הספר נפתח במכתב שגרציאה כותבת לחברה ובו היא מספרת לה על הרגע בו אביה סיפר לה בסודי סודות שהיא יהודיה. כדי לשמור על חייהם לא יכול צאצאי האנוסים אפילו לספר לילדיהם על כך שהם יהודים שמא יפלטו אלו איזו מילה בטעות, מילה שתוביל את כל המשפחה לעונש השריפה.

הבחירה לכתוב ספר כרומן מכתבים חד צדדי אינה בחירה פשוטה. צורת כתיבה זו עשויה להרתיע קוראים רבים מאחר והספר הוא אוסף של מונולוגים, כמעט ללא דיאלוגים. קוראים רבים חשים קושי מול צורת כתיבה זו וגם אורכו של הספר, 700 עמודים צפופים נראה מפחיד.

אולם הספר קל ונעים לקריאה ואני נהנתי ממנו מאד. הכתיבה יפה ומסוגנת ואינה דורשת מאמץ מהקורא, אלא השקעת זמן נינוחה, וקריאה שאינה ממהרת לשום מקום. קראתי בו במשך חודשים, מעט בכל פעם וכשהרגשתי שהתיאורים רבים

מדי, דילגתי מעט קדימה בלי להרגיש שפספסתי משהו. לא רק קורותיה של גרציאה עצמה מתוארים אלא גם החיים בארצות פורטוגל, ספרד, איטליה, בלגיה והולנד, יוון והאימפריה העות'מאנית במהלך המאה ה-16 מקומות בהם עברה, חיה ופעלה דונה גרציאה. בספר מוזכרים אישים יהודיים (ושאינם יהודיים) רבים ואורחות החיים במקומות רבים מליסבון ועד קושטנדינא ומארמון פרדיננד עד הרמון הסולטן. באותה תקופה שלט באירופה קרלוס/שארל החמישי, במה שכונה האימפריה הרומית הקדושה, הרפורמציה בנצרות החלה, הדפוס התפשט, האפיפיורים נהיו קיצונים יותר ואירופה הייתה מורכבת ממאות ישויות קטנות וגדולות בקשרים סבוכים עד מאד. כמובן שכל הסיבות האלו רק הוסיפו לסבל ולצרות של היהודים. אין ספק שמי שבקיא בפרטי ההיסטוריה הכלליים של אירופה בתקופה זה יפיק תועלת רבה יותר מן הספר, אולם גם מי, שכמוני, הלך לאיבוד בסבך השליטים הקשורים ביניהם בקשרי נישואים שונים ומשונים יצליח להבין את הלך הרוחות הפוליטי בתקופה. למרות כל הרקע ההיסטורי, הרומן עודנו יצירה בדיונית, אולם יצירה המבוססת על מחקר ארוך שנים. בכך הוא נמצא בתחום אפור למדי בין העיון לפרוזה כאשר בכל פעם הוא גולש לכיוון כזה או אחר. דמותה של דונה גרציאה זכתה בשנים האחרונות לעדנה והצלה מהשיכחה וספר זה עושה חסד להכרה קרובה יותר של דמות מיוחדת זו שהייתה חריגה בכל קנה מידה: יהודייה בעולם של נוצרים, אשה בעולם של גברים, מערבית בעולם המזרח וכמעט תמיד זרה ולא במולדתה.

לה סניורה

לה סניורה
רומן במכתבים על חיי דונה גרציאה נשיא
נעמי קרן
הוצאת כנרת זמורה ביתן 2013

מגב הספר

לה סניורה הוא סיפורה של בת למשפחת אנוסים שנפשה קרועה: יהודייה מרצונה, שרגליה נטועות בקסם הנצרות של ימי ילדותה. אלמנה צעירה ללא כל ניסיון חיים, שהופכת לאחת הנשים המשפיעות, העשירות והחזקות בימיה, אישה נחרצת ומתוחכמת כלפי חוץ ופגיעה וכואבת בתוכה, אישה בעידן שנשים לא נחשבו בו, המטילה מוראה על מלכים ונסיכים. יהודייה גאה שמכריזה חרם על האפיפיור בכבודו ובעצמו ומכובדת גם על השולטן המפואר. כמעט עשר שנים חקרה נעמי קרן – העיתונאית ואשת התקשורת במקצועה, וההיסטוריונית בתודעתה – את פרשת חייה של דונה גרציאה נשיא, על הרקע הפנורמי של חיי היומיום של אצילים ופשוטי עם, יהודים, אנוסים ונוצרים של המאה ה-16. לפני כשלוש שנים פנתה אלי והציעה לי לקרוא את מחקרה המקיף והסבירה שבדעתה "לתרגם" מחקר מדוקדק זה לרומן

ביורפי. וכך אכן נעשה, באמצעות מכתבים ופרקי יומן אינטימי בדויים שבהם דונה גרציאה חושפת ללא פחד את אויביה ואת אהבותיה. מה שקרה מאז ועד לחתימת כתב היד היווה הרפתקה אינטלקטואלית נדירה בעבודתי כעורך. נעמי קרן השכילה לחלץ את דמותה של האישה המופלאה הזאת מסייגי המחקר, וזאת מבלי לוותר על הדיוק ההיסטורי על כל פרטיו הפוליטיים והחברתיים – וליצור גיבורה־חיה, כביכול, אישה בשר ודם, המתפתחת לנגד עיני הקורא עם גלגולי העלילה, מהבריחה מפורטוגל, אל אנטוורפן, החיים בנסיכויות שונות באיטליה ושוב הבריחה, הסופית, לקונסטנטינופול. בתוך כך נחשפת לעינינו, כמו בסרט, אירופה המערבית במאה ה־16 על כל תהפוכותיה במבט קרוב שאינו פוסח על כל פרט מפריטי הלבוש והנוהגים המקובלים ועד לתככי השליטים והפילגשים. זהו רומן יוצא דופן הנוגע בכמה מהעצבים הרגישים של כל קורא וקוראת – גורל היהודים שהמירו את דתם מאונס וחיים בצל איום החשיפה של יהדות בסתר, הנס של אישה המתמודדת בעולמם הציבורי-מדיני של גברים בעלי עוצמה, האושר המועט של אהבת גברים שהותירו צלקות, והנפש שנותרה קרועה בין שני העולמות, שתי האהבות – היהדות והנצרות.

פורסם ב ספרי עיון, ספרים למבוגרים מתוייג אירופה, אישים, ביורפיה, היסטוריה, יהדות
קישור ישיר [http://www.xn----1hckc6ddr6ab.co.il/2014/06/%d7%9c%d7%94-%d7%a1%d7%a0%d7%99%d7%95%d7%a8%d7%94]

אודות גדי

קורא ספרים נלהב, צלם ואסטרנום חובב, נהנה לסקר ולכתוב על הספרים שאהבתי לפרופיל שלי ב Google+
הצג את כל הפוסטים של גדי;